

Göteborg den 15 december 2023
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
vastragotaland@lansstyrelsen.se

Synpunkter på KonTiki Vinds AB:s bemötande av inkomna yttranden angående vindparken Poseidon

Sveriges Fiskares PO (SFPO) företräder cirka 250 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Vi har medlemmar längs hela den svenska kusten - från Strömstad till Kalix. SFPO står för ett långsiktigt hållbart fiske och våra medlemmar är bland de bästa när det handlar om selektivitet, skonsamhet och kvalitet.

Ärendet

Regeringen har uppdragit åt Länsstyrelsen i Västra Götalands län att bereda tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftparken Poseidon. Ansökan avser tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon. Länsstyrelsen ger nu SFPO tillfälle att ge synpunkter på KonTiki Vinds ABs, bemötande av inkomna yttranden.

SFPO:s synpunkter

SFPO har i tidigare yttrande anfört att ansökan för havsvindpark Poseidon ska avslås. I detta yttrande ger vi därför endast synpunkter på KonTiki Vinds AB:s bemötande av inkomna yttranden. Våra synpunkter följer numreringen i bemötande skriften.

2.1 Tillåtlighet

Bolaget skriver att borttagande av Poseidon Syd, dels innebär det mest realiserbara projektet, dels innebär den generellt bästa justeringen i förhållande till övriga intressen. För yrkesfisket är det naturligtvis en fördel att Poseidon Syd utgår men den barriäreffekt som Poseidon Nord medför kvarstår. Se våra synpunkter på Länsstyrelsens remissyttrande.

Bolaget bedömer att ansökt verksamhet inte påtagligt skadar riksintresseanspråket. SFPO delar inte den bedömningen utan menar att näringens bedrivande påtagligt försvåras. Se våra synpunkter på bolagets ansökan samt nedan under 3.12.2.

2.5.3.2 Undersökningsprogram

Bolaget skriver att Havs- och vattenmyndighetens förslag tycks i det närmaste avse undersökningar i forskningssyfte. KonTiki delar förvisso myndighetens syn på att det är angeläget att kunskapen om aktuella naturvärden och vindkraft till havs utökas och det finns ett intresse av att främja kunskapsinhämtning och vetenskapliga studier från bolagets och ägarbolagens sida. Bolaget motsätter sig sammantaget myndighetens förslag.

Trots de kunskapsunderlag som tagits fram anser SFPO att de långsiktiga kumulativa effekterna av flytande marina vindkraftsparker på den marina miljön inte är kända (se tidigare yttranden). Det förefaller rimligt att bolaget genom uppföljningsprogram bidrar till den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden om effekter av flytande havsbaserad vindkraft. SFPO har inte fullständig kunskap om relevant lagstiftning inom området men ser en parallell med fiskeavgifter som fastställs enligt 6 kap. 6 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet som ska användas för att bekosta forskning och utveckling inom fiskevården.

SFPO anser att Länsstyrelsen bör undersöka möjligheten till villkor i linje med Havs- och vattenmyndighetens (HaV) förslag.

2.5.4.1 Yrkesfiske

Bolaget ställer sig positiv till Länsstyrelsen i Västra Götalands län har föreslagit ett nytt villkor ”om att bolaget med ett belopp om högst tio (10) miljoner SEK i 2023 års prisnivå ska bistå berörda producentorganisationer vid eventuella utredningar av fiskemetoder eller teknisk utrustning samt vid bekostande av eventuell ny utrustning som föranleds av anpassningar för ett fiske inom eller i närheten av vindkraftområdet.”

SFPO har i yttrande över Länsstyrelsens remissyttrande starkt ifrågasatt att villkoret för Kattegatt Syd blir normbildande. Se vidare nämnt yttrande.

Bolaget framhåller att det avser att fortsätta arbeta för samexistens med yrkesfisket genom en fortsatt dialog för att om möjligt finna en väg att kompensera för eventuella merkostnader, om yrkesfiskarna exempelvis måste ta sig längre bort från hemmahamn för att uppnå sin fångstkvote. SFPO har yrkat att bolaget ska ersätta fiskare så att de hålls skadelösa under påverkanstiden, i det fall ansökan medges. Det innebär att både intäktsbortfall och ökade kostnader måste beaktas. SFPO stöder Jordbruksverket syn att detta bör omfattas av ett villkor.

3.5. Fisk

Bolaget framhårdar i sin bedömning att det inte är påverkansmässigt motiverat att begränsa anläggandet av vindkraftparken med ytterligare restriktioner i förhållande till fisk eller fisklek. Bolaget ser heller inte att det finns skäl till ytterligare restriktioner under drift- eller avvecklingskede. Ställningstagandet grundar sig till stor del på att man nedtonar eventuella negativa effekter och överdriver nyttan av eventuella positiva effekter. SFPO delar inte bolagets bedömning. Se våra tidigare yttranden i ärendet

3.12.1 Uppdaterad miljöbedömning

Bolaget skriver att konsekvenserna för demersal trålning efter avveckling av parken – om strukturerna vid beslut om avvecklingsplanen ska lämnas kvar – bedöms därmed fortfarande som måttliga utifrån worst case antaganden i enlighet med tidigare bedömning kap. 8.12 i MKB:n.

SFPO delar inte denna bedömning. Om nämnda strukturer lämnas kvar kommer de att utgöra betydande hinder för fisket under överskådlig framtid. Avvecklingsplanen måste omfatta borttagande av dessa strukturer.

3.12.2 MKB och yrkesfiskeutredning

Bolaget skriver att ”miljöbedömningens utredning visar bland annat att parken kommer medföra en påverkan på yrkesfisket utanför parkområdet genom att kontinuerliga tråldrag i öst-västlig riktning genom Poseidon Nord inte längre kommer vara möjliga. Denna barriäreffekt är huvudsakligen kopplad till det demersala blandfisket efter fisk och havskräfta i området och innebär att befintliga fiskemönster i verksamhetsområdets närhet till viss del kommer att brytas och fisket i området att antingen förflyttas eller att fiskerutter på annat vis anpassas. Beträffande räkfisket som bedrivs i nordvästra delen av Poseidon Nord utgör det en liten del i den södra spetsen av ett större område där räkfiske bedrivs inom den svenska delen av Skagerraks djupare områden. För detta fiske förväntas inte någon barriäreffekt likt den för blandfisket utan påverkan är i stället kopplad till ett ytanspråk i utkanten av det område där räkfiske i nuläget bedrivs.”

Bolaget skriver vidare att eftersom verksamhetsområdet är lokaliserat i utkanten av området för räktrålning och tråldragen för räkfisket inte korsar vindparken på samma sätt som för blandfisket är påverkan lokal (inom parkområdet) och konsekvensen för räktrålning bedöms som måttlig. Vad gäller den förväntade barriäreffekten som ligger till grund för att konsekvensen för demersalt trålfiske (blandfiske efter fisk och havskräfta) bedömts spåverkan som stor i MKB:n.

SFPO har i tidigare yttranden redogjort för att effekterna på fisket blir större än vad bolaget beskriver. Detta på grund av att bolaget i sin MKB inte tar tillräcklig hänsyn till att fiskemönster bryts. Se våra tidigare yttranden.

Vad gäller räkfisket vill vi dock påpeka att bolaget underskattar den negativa påverkan parken skulle få. Figur 6 i MKB:n visar tydligt att en stor mängd tråldrag efter räka startar strax norr om mitten i Poseidon Nord. Inkluderande skyddsavstånd så kommer dessa tråldrag till stor del bli värdelösa. Tar man detta i beaktande blir påverkan på räkfisket betydligt större än vad bolaget hävdar.

Bolaget hänvisar till att HaV i sina beräkningar av effekter på fisket har använt sig av liknande metodik som konsulten WSP använt sig av. Detta är sant, vilket medför att HaV:s metodik har samma brister som WSP:s – man tar inte i tillräckligt stor utsträckning till att fiskemöns-ter bryts. HaV har av yrkesfisket fått stark kritik för detta. SFPO har muntligen erfarit att HaV ska se över denna problematik.

3.12.3 Riksintresseanspråk för yrkesfiske

Bolaget hävdar att vindkraftparken inte kan anses ha en påtaglig påverkan på riksintresseanspråk för yrkesfisket. I enlighet med våra resonemang i tidigare yttranden och skrivningar ovan menar vi att bolaget kraftigt underskattar den påverkan Poseidon kommer att ha på riksintresseanspråk för yrkesfiske; påverkan kommer att bli påtaglig.

3.12.6 En bredare analys av yrkesfiskets värdekedjor

Angående en bredare analys av yrkesfiskets värdekedjor menar bolaget att en allomfattande ekonomisk bedömning av påverkan på förädlingskedjor m.m. inte låter sig göras inom ramen för en ansökan om tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon.

Det är oklart för SFPO om denna bredare analys ska göras av det exploaterande bolaget eller den myndighet som bereder förslag till beslut. Yrkesfisket som förser konsumenter med livsmedel, bidrar även till arbetstillfällen och till att upprätthålla kustsamhällens identitet och livskraft. Yrkesfisket och dess kringverksamheter stärker också den lokala kulturmiljön som kulturbärare på många platser och skapar i många fall attraktionskraft för turism (se t.ex. AgriFood Economics, rapport 2019:1). Vad gäller påverkan på riksintressen gör vi tolkningen att bedömningen av påtaglig skada ska alltid ske utifrån det nationella intresset och företärs därför av staten genom länsstyrelsen vid prövningar enligt PBL.

I rådande situation med "oordnad" prövning av marina vindkraftsparker menar SFPO att Länsstyrelsen, som bereder förslag till beslut för regeringen, har ett mycket stort ansvar i denna fråga. Länsstyrelsen borde då inte hantera ansökningar som separata ärenden utan också ta hänsyn till kumulativa effekter på miljö samt företags- och samhällsekonomi. Detta uttrycks också i HaV:s förslag till ändrade havsplaner.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman

Ingemar Berglund
Utredare